

Quick scan ecologie

Zwembad de Biezem te Laren

4 februari 2020

Samenvatting

Naast het voormalige zwembad de Biezem te Laren is een ligweide aanwezig. In de praktijk ligt de ligweide braak. Er staan geen gebouwen op het terrein. De gemeente Laren is bezig met de voorbereiding van ontwikkeling van woningen op de ligweide.

Onderzocht is of er effecten op beschermde natuurwaarden verwacht worden.

Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat binnen het perceel geen beschermde soorten worden verwacht. Een afdoend onderzoek is naar vliegroutes is nodig. Er is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig als de vliegroutes niet behouden blijven.

Door de ontwikkelingen zal de depositie van stikstof toenemen. Een berekening van de depositie van stikstof is uitgevoerd. Er wordt geen verhoogde depositie veroorzaakt. Andere effecten op de Natura 2000-gebieden zijn evenmin te verwachten. Er is geen vergunning van de Wet natuurbescherming nodig of een verklaring van geen bedenkingen voor het voornemen. Er is geen aanvullend onderzoek nodig.

Er moet rekening worden gehouden met de ligging ten opzichte het Natuurnetwerk Nederland.

Inhoud

2 - Inleiding

3 - Beschrijving gebied

4 - Waarnemingen

7 - Analyse

9 - Advies & Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	Gemeente Laren
Projectnummer	19.126
Datum	4 februari 2020
Auteur	P.J.H. van der Linden
Gecontroleerd	M. Nieuwhoven
Status	concept

Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

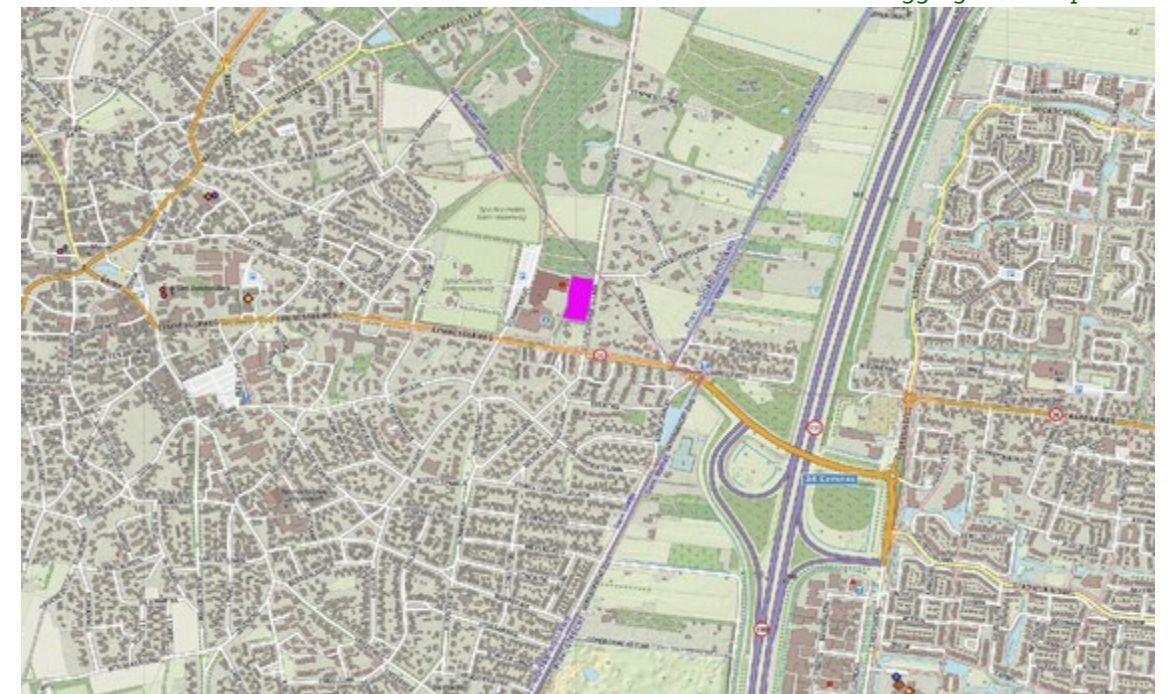
Inleiding

Naast het voormalige zwembad de Biezem te Laren is een ligweide aanwezig. In de praktijk ligt de ligweide braak. Er staan geen gebouwen op het terrein. De gemeente Laren is bezig met de voorbereiding van ontwikkeling van woningen op de ligweide.

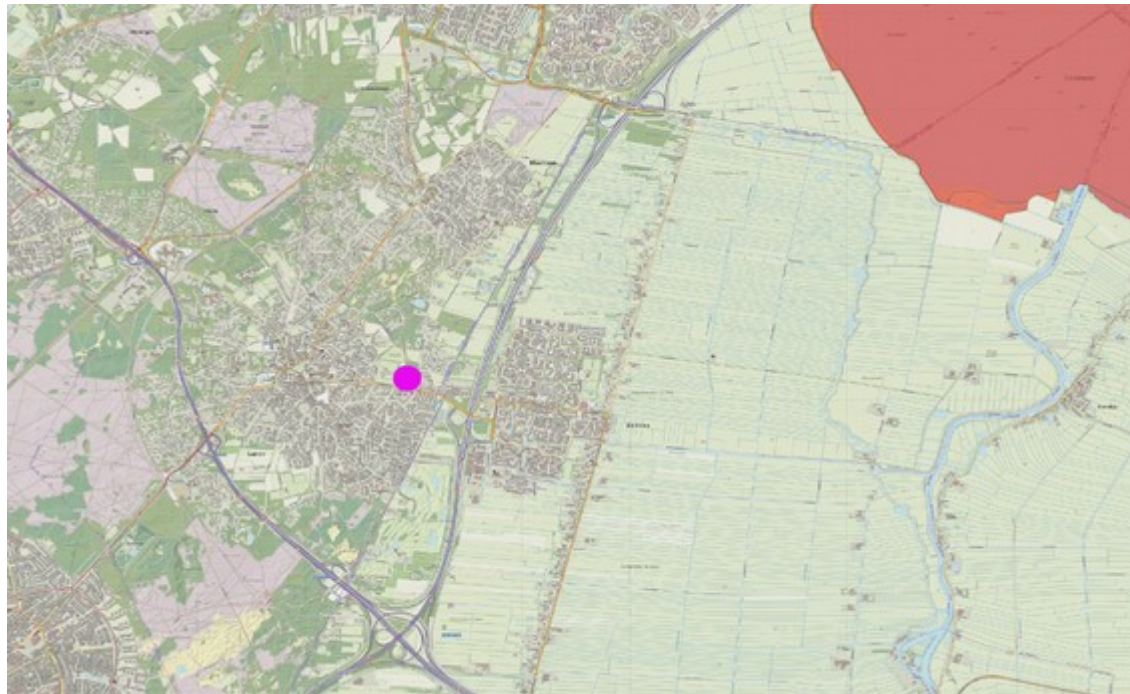
Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden. Hiervoor is door bureau Els & Linde een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Het voorliggende rapport geeft een beschrijving van het oriënterend onderzoek naar de effecten op natuurwaarden.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 13 mei 2019 door een ecooloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

Ligging van het perceel

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden.

Ligging van het Natuurnetwerk Nederland (rood) t.o.v. de locatie (paars).

De ligweide van het voormalige zwembad ligt aan de Blaricummertolleen tegen de grens met Blaricum. Langs de weg is een houtsingel aanwezig, het perceel zelf is begroeit met ruw gras. De Natura 2000-gebieden liggen op grote afstand en buiten de bebouwde kom. Het Eemmeer en zuidoever Gooimeer ligt op 5 km, Het Naardermeer ligt op 6,5 km. Gebieden die binnen het – beschermde – natuurnetwerk Nederland vallen liggen aan de noordzijde van de ligweide.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functies waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk om de effecten te bepalen.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de Provinciale ruimtelijke verordening beschermd

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locaties worden beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 13 mei 2019 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocatie. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocaties sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocaties en de directe omgeving zijn aangetroffen of zijn te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 13 mei 2019 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocaties.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Uit de meldingen blijkt dat in het dorp de huismus bekend is. Langs de A27 en op enkele lekken in het dorp wordt de buizerd gemeld. Opvallend is het ontbreken van de gewone dwergvleermuis. Zeer waarschijnlijk is dat een waarnemerseffect.

Vegetatie en planten

Langs het Blaricummertolleen is een houtsingel aanwezig met bomen en struiken. De houtsingel heeft een goed ontwikkelde struik- en kruidlaag. De ligweide zelf is begroeid met ruw gras.

Tijdens het oriënterend onderzoek zijn binnen de planlocatie geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocatie ook niet te verwachten vanwege het ontbreken van een geschikte standplaats.

Zoogdieren

Juridisch zwaardere beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocatie en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend – alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

Binnen het perceel is geen bebouwing aanwezig. Er zijn dus met zekerheid geen verblijfplaatsen van vleermuizen die in gebouwen een plek zoeken. De houtsingel ligt langs een drukke weg en heeft geen bomen met holten. Ook hier zijn geen verblijfplaatsen te verwachten.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

De houtsingel is een geschikte vliegroutes c.q. jachtgebied voor vleermuizen. Gelet op de omgeving, langs een drukke weg, zal er geen sprake zijn van een essentieel jachtgebied.

Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn noodzakelijk. Uitgangspunt is wel dat de houtsingel (groene zone) langs Blaricummertolleen zoveel mogelijk behouden blijft. Ergens in deze houtsingel zal waarschijnlijk wel de ontsluiting van het toekomstig plan plaatsvinden.

Laag beschermde zoogdieren

Binnen het onderzoeksgebied is er een redelijke kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals egel, spitsmuizen en muizen. De kans op aanwezigheid van de kleine marters is uit te sluiten vanwege het ontbreken van voldoende geschikt habitat.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. Er zijn geen gebouwen binnen het perceel aanwezig waarin een verblijfplaats van een gierwaluw of een huismus kan zitten. In de houtsingel zijn geen nesten aangetroffen van vogels met een jaarrond beschermd nest.

Algemene broedvogels

Gezien de omgeving is de kans op aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels vrij groot. In de omgeving zijn geschikte nestplekken voor deze vogels aanwezig.

Herpetofauna en vissen

Er is geen oppervlaktewater aanwezig binnen het perceel, of binnen de invloedssfeer. Watergebonden soorten worden daarom niet verwacht.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen de planlocaties. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocatie voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocatie.

H05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 13 mei 2019 is gebleken dat de aanwezigheid van strikt beschermde soorten kan worden uitgesloten. Er zijn geen gebouwen op het perceel aanwezig en de bomen hebben geen geschikte holten voor vleermuizen. De houtsingel kan gebruikt worden als vliegroute of niet-essentieel jachtgebied. Een onderzoek naar het gebruik als vliegroute is nodig.

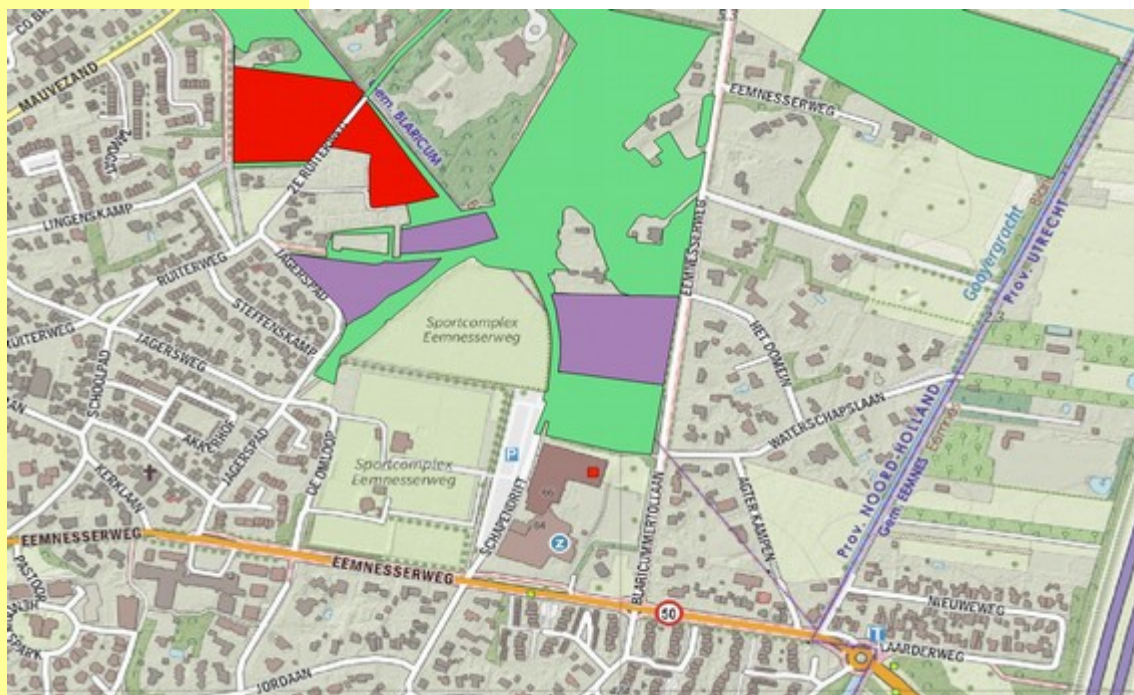
Zorgbeginsel

Binnen het gebied is een redelijke kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecoloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten het werkterrein intact te worden gelaten.

Eventueel noodzakelijk kap moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is het verstandig een ecoloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

Natura 2000

Het beschermde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ruim vijf kilometer van de planlocatie. De werkzaamheden betreffen nieuwbouw van woningen. De kans dat er een significante wijziging in de emissie is, is klein. Het Eemmeer en de zuidelijke Gooi-

Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan. Rood = kruiden- en faunarijke akker, groen is dennen-, eiken, beukenbos, paars is droog schraalgrasland.

meeroevers zijn echter niet stikstofgevoelig. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is uit voorzorg uitgevoerd. De uitkomst is dat er geen verhoogde depositie wordt veroorzaakt. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de ruimtelijke ontwikkelingen, kunnen eveneens worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op zeer korte afstand van het perceel. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voorname, wordt een effect niet op voorhand uitgesloten. Het perceel direct grenzend aan de ligweide is als dennen-, eiken-, beukenbos benoemd. Iets meer naar het noorden liggen droge schrale graslanden. Op enige afstand liggen kruiden- en faunarijke akkers.

Voor de gebieden binnen het natuurnetwerk geldt dat hier geen materiaal mag worden opgeslagen en dat er geen sterke verlichting mag komen.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Naast het voormalige zwembad de Biezem te Laren is een ligweide aanwezig. In de praktijk ligt de ligweide braak. Er staan geen gebouwen op het terrein. De gemeente Laren is bezig met de voorbereiding van ontwikkeling van woningen op de ligweide.

Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 13 mei 2019 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat binnen het perceel geen beschermde soorten worden verwacht. Een afdoend onderzoek naar de vliegroutes wordt aanbevolen. Als een effect op de vliegroute niet is te voorkomen, is een ontheffing van de wet natuurbescherming nodig.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

Door de ontwikkelingen zal de depositie van stikstof toenemen. Uit voorzorg is een berekening uitgevoerd van de depositie. Gebleken is dat er geen verhoging wordt veroorzaakt. Andere effecten op de Natura 2000-gebieden zijn niet te verwachten. Er is geen vergunning van de Wet natuurbescherming nodig of een verklaring van geen bedenkingen voor het voornemen. Er is geen aanvullend onderzoek nodig.

Er moet rekening worden gehouden met de ligging ten opzichte het Natuurnetwerk Nederland.

- Anonymus (2017). Kennisdocument huismus, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gierzwaluw, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12
- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- Hoogeboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (2014) Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. NOZOS, Landschap Noord-Holland.
- Kaag, K. (2012) Vlinders van Duin tot Dijk. De dagvlinders van Noord-Holland 2000-2009. Vlinderstichting, Landschap Noord-Holland.
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menkveld & F. Visbeen (2014) Atlas van de Noord-Hollandse flora. Landschap Noord-Holland.
- Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek & P.J. Zomerdijk (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- provincienoordholland.nl
- waarneming.nl